

Skjema for avveining av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Engermarka

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Engermarka				
Totalt areal (daa)	136 554	Produktivt skogareal	47 255	Totalt skogareal	68 995
Fylke	Innlandet				
Kommune	Engerdal og Trysil kommuner				
Eierform	Privat og kommunal skog				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

1. Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering			
<ul style="list-style-type: none"> • 5 kartleggingsrapporter for enkeltområder i Skoganalyse • Midteng, R.B. 2025. Engermarka i Trysil og Engerdal –Den tusenårige skogen (Asplan Viak). 			
Verneverdi	*** /****	Nær truete og truete naturtyper	Høgstaudegranskog NT Kalk-og lågurtfuruskog VU, Sandfuruskog NT, Rik gransumpskog (EN) Boreal regnskog (VU) Fosseeng (VU) Slåttemark (CR) Seminat. Slåttemyr (EN)
Mangelinndekning	høy	Restaureringspotensial for truet natur.	Kort sikt (0-20 år), mellomlang sikt (20-50 år, lang sikt (over 50 år)
Betydning for økologisk nettverk	Stor	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	Nei,
Nær truete og truete arter	50 NT, 33 VU, 8 EN, 2 CR		
Konklusjon		Har betydning, V1	
<p>Engermarka er vurdert aleine som nasjonalt verneverdig. Sett i sammenheng med tilgrensede verneområder på svensk side og det norske området Kvisleflået-Hovdli NR, er dette storområdet vurdert som internasjonalt verneverdig av kartlegger. Fordi det grenser til andre store verneområder, kan det som ett av fire områder i Norge (og eneste i Sør-Norge) regnes som et "Intact Forest Landscapes" (>500 km²).</p> <p>Landskapet i Engermarka kan fra vest mot øst grovt deles opp i: A) de bratte vestvendte furudominerte lisdene hvor det finnes flere mindre eller større skår i terrenget, hvorav noen danner elve- eller bekkekløfter. B) de flate gran og myrdominerte flyene på platået øst for lisdene, C) fjellbjørkeskogen hvor grana slipper taket, og D) fjellområdene mot svenskegrensa, inkludert delvis et smalt bånd med granskog ved foten av fjellene. De bratte furuliene har brent mange ganger og gitt grunnlag for seintvokst stavfuruskog og svært gamle brannsubber med sjeldne lavararter. I disse liene finnes flere store bekkekløfter der Røfalla er det mest markante. Der lia flater ut begynner grandominert skog. Innenfor dette store området finnes de eldste granskogene i landet hvor det eldste treet som ble aldersbestemt i 2025 var 509 år. Her er det også små partier med kildeskog med kalkrikt vann. Innimellom granskog finnes store myrer som har vært slått i tidligere tider. Der fjellbjørkeskogen begynner ligger flere setre. Rødalen har med sine fiskerike vann med ørret og røye vært et spiskammers. Vannene</p>			

og myrene er også viktige for mange fuglearter. Siste post før grensa til Sverige er Østerfjellet, Støtfjellet og Østerhogna. Disse fjellene er også høyeste punkt for de svært store verneområdene på svensk side. Samlet sett har området 8 rødlistede naturtyper på vel 524 daa – da er ikke slåttemyrer og fosseenger medregnet. Det er gjort 6800 artsfunn i rødlistekategoriene fordelt på 93 rødlistede arter. Området er jamnt besøkt av flere av våre store rovdyr.

Miljødirektoratet har i brev av august 2024 prioritert vernebehovet etter regioner på 6 skogtyper. Engermarka treffer på 3 av 4 skogtyper som skal prioriteres for Innlandet. Så store sammenhengende naturskogsområder som man har i Engermarka er det svært få av i landet. Dersom Engermarka ikke blir vernet, kan området fortsette sin utvikling mot hytteområde og videre utbygging av kraftanlegg. Med nye driftmetoder for skogbruk, kan også vanskelig tilgjengelige furulier og lavt bestokket granskog være aktuelt for skogbruk ved høye virkespriser.

2. Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Verbal oppsummering og vurdering:		
<ul style="list-style-type: none">• Skogvern – betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt• Skogproduksjon• Driftsforhold• Infrastruktur		
Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning	S3 - 59 623	470 000
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning		
<p>Største delen av Engermarka er tilbudt før 1. februar 2022, og skal i utgangspunktet ikke skogavveies. Det er foretatt skogavveining av 4 delområder (Blakkskåra&Vettbekken, Høegga, Svartåsbekken og Viksetra) på totalt 2480 daa produktiv skog. I tillegg er det skogavveid et område (Nordre Røåstjønn 1703 daa produktiv skog) som ligger i Engermarka, men ikke var med i oppstartmeldingen. Det er også tilbudsområder som ikke er avveid siden det ikke inneholder drivverdig produktiv skog. Fordi Engermarka utgjør et kompleks av tilbud innkommet før og etter 1. februar 2022, har Statsforvalteren valgt å gjøre en overordnet vurdering av verdien for skog- og trenæringen for hele det foreslåtte vernearealet.</p> <p>Det foreslåtte verneområdet Engermarka ligger både i Engerdal og Trysil kommune. De to kommunene har henholdsvis vernet 17 % (Engerdal) og 5 % (Trysil) av skogarealet i kommunen. Det er et betydelig areal som er foreslått vernet og vil ha betydning for framtidige tømmertilganger i de to kommunene. 50 714 dekar produktiv skog kan med et grovt overslag legge beslag på en årlig produksjon av ca. 15 000 kubikk med tømmer (SR16 analyse gjort i 2025). Mesteparten av arealet er eldre hogstklasser (3-5), dvs. at det er store mengder med kubikkmasser innenfor foreslått areal, ca. 470 000 m³ (Sr16 analyse gjennomført i 2025).</p> <p>Det er mange forskjellige grunneiere som har tilbudt areal for vern og det er grunneiere i området som ikke har tilbudt arealene sine til vern. Disse kan bli liggende som utilgjengelig øyer innenfor verneområde. Det er viktig at disse fortsatt er tilgjengelig, både gjennom vegdekning og arronderingsmessige tilrettelagt for å kunne gjennomføre f.eks. skogsdrift. Ut fra kart over foreslått område så ser dette ut til å være hensyntatt.</p> <p>Det er allerede før arealet blir vernet stor mengde registreringer som krever hensyn for å kunne ev. gjennomføre skogsdrift. Store arealer er båndlagt gjennom nøkkelbiotoper o.l.</p> <p>Arealet settes til å ha betydning pga. størrelse, alder og tilgjengelig kubikkmasse. Settes til S3 basert på driftsformer, produksjonsevne og tilgjengelighet.</p>		

3. Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
		S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1	
		Har mindre	Kan få			Har			
		Betydning for tømmertilgangen							

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

4. Avveiging

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	Begrenset
<p>Metodikken for avveiging fastslår at områder som får kombinasjonen V1S3 skal prioriteres for vern.</p> <p>Det finnes områder i randsonen som er påvirket av tidligere bestandsskogbruk. Disse er tatt med enten for bedre arrondering, for å få med sandfuruskog eller fordi skogeier eller skogeierorganisasjon ønsker området vernet.</p> <p>Gjennom verneprosessen med Engermarka er det gjort tilpasninger mot skogbruksinteresser og andre interesser, herunder en litt større utgrensing av mer hogstpåvirket areal (ca. 160 daa). Fordi avklaringer om egnede tilbudsgrenser stort sett ellers har skjedd i forkant av innkomne tilbud (dvs. tilbudene har unngått hogstpåvirket areal), er areal tilbudt for vern i all hovedsak det samme som har blitt tilbudt fra grunneierne.</p>	